

Od Badań do Działania: Projekt EXPOSIM Zmieni Nasze Postrzeżenie Wpływu Środowiska na Zdrowie

10 organizacji z 7 europejskich krajów otrzymało 8,35 miliona euro dofinansowania z programu Horyzont Europa Komisji Europejskiej oraz ze Szwajcarskiego Sekretariatu Stanu ds. Edukacji, Badań i Innowacji na realizację projektu EXPOSIM. Celem projektu EXPOSIM jest stworzenie solidnej bazy dowodów nt. wpływu czynników środowiskowych i zawodowych, takich jak substancje chemiczne, zanieczyszczenie powietrza, hałas i aeroalergeny, na choroby immunologiczne w ciągu całego życia człowieka. Projekt zakłada opracowanie rekomendacji politycznych, narzędzi szkoleniowych i materiałów edukacyjnych, aby zapewnić wsparcie kluczowym interesariuszom – pacjentom, pracownikom szczególnie narażonym, naukowcom, decydentom politycznym oraz wszystkim obywatelom UE. Koordynowany przez KU Leuven projekt rozpocznie się 1 stycznia 2025 roku, a jego nadrzędnym celem jest przyspieszenie transformacji w kierunku środowiska sprzyjającego zdrowiu dla wszystkich Europejczyków.

Rosnące Zagrożenie dla Zdrowia Układu Odpornościowego

Wyobraź sobie rzeczywistość, w której co druga osoba zmaga się z chorobą przewlekłą. Trudno nie uznać tego za niepokojącą perspektywę, prawda? Tymczasem Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) ostrzega, że taki scenariusz może stać się faktem już w 2030 roku, jeśli nie podejmiemy odpowiednich działań. Wystarczy spojrzeć na obecne dane: choroby autoimmunologiczne dotyczą 20,3% kobiet, podczas gdy wśród mężczyzn odsetek ten wynosi jedynie 11,6%. Pracownicy narażeni na szkodliwe działanie pyłów i rozpuszczalników są również uznawani za grupę wysokiego ryzyka. W Europie choroby immunologiczne należą do najczęstszych niezakaźnych chorób przewlekłych wśród dzieci, dotykając od 10% do 25% populacji. Te schorzenia mają ogromny wpływ na jednostki oraz całe społeczeństwo.

Zgodnie z danymi WHO, na rozwój, przebieg i postęp chorób immunologicznych wpływają zarówno czynniki wewnętrzne (takie jak genetyka czy hormony), jak i zewnętrzne (w tym zanieczyszczenie środowiska, warunki życia, interakcje społeczne). Wkład czynników środowiskowych w te procesy przekracza 50%, a w przypadku niektórych chorób autoimmunologicznych sięga nawet 95%. W jaki sposób te stresory środowiskowe oddziałują na nasze zdrowie? To jedno z kluczowych pytań, na które odpowiedzi poszukuje projekt EXPOSIM..

Od Czynników Stresogennych do Rozwiązań: Innowacyjne Podejście Projektu EXPOSIM

EXPOSIM, poprzez szeroko zakrojone i kompleksowe badania, umożliwi głębsze zrozumienie wpływu złożonych czynników środowiskowych – takich jak zanieczyszczenie powietrza, hałas czy obecność odpadów niebezpiecznych – na funkcjonowanie naszego układu odpornościowego. Projekt przeanalizuje wpływ tych czynników na organizm człowieka na różnych etapach życia, badając ich potencjalną rolę w rozwoju chorób immunologicznych. Dzięki identyfikacji szlaków biologicznych i mechanizmów molekularnych, EXPOSIM odkryje złożone zależności między środowiskiem a zdrowiem. Jednak EXPOSIM nie ogranicza się jedynie do diagnozowania problemu – równie ważnym elementem jego założeń jest poszukiwanie rozwiązań. Projekt skupi się na ocenie skuteczności działań zmniejszających narażenie na szkodliwe czynniki i promujących zdrowie, szczególnie w grupach najbardziej narażonych, takich jak matki z dziećmi czy pracownicy w grupach ryzyka. Zgromadzone dane zostaną wykorzystane do opracowania rekomendacji politycznych oraz narzędzi wspierających procesy decyzyjne. EXPOSIM kładzie także duży nacisk na współpracę i zaangażowanie różnych grup społecznych. Dzięki połączeniu wysiłków naukowców, decydentów politycznych, pracowników ochrony zdrowia oraz obywateli, projekt ma na celu wspólne tworzenie programów promujących zdrowie, edukacyjnych i szkoleniowych, a także

opracowanie intuicyjnych narzędzi, które znajdą zastosowanie na poziomie lokalnym, krajowym i europejskim.

Wspólne Działania na Rzecz Zdrowszej Przyszłości

EXPOSIM stawia przed sobą ambitne cele, których realizację wspiera konsorcjum dziewięciu europejskich partnerów, posiadających szeroką wiedzę i doświadczenie w badaniach nad ekspozycją. Konsorcjum jest zrównoważone geograficznie i ma bogate doświadczenie, a jego członkowie brali udział w przełomowych projektach takich jak EXIMIOUS, EPHOR, EHEN, PARC czy METEOR. Zespół składa się z ekspertów reprezentujących różnorodne dziedziny, w tym epidemiologię, immunologię, proteomikę, analizę danych, ekonomikę zdrowia oraz nauki społeczne i humanistyczne. Ta interdyscyplinarna współpraca pozwala EXPOSIM nie tylko na pogłębienie wiedzy o wpływie czynników środowiskowych na zdrowie człowieka, ale również na opracowanie rozwiązań, które przyczynią się do poprawy jakości życia i dobrostanu obywateli Europy.

Fakty i liczby

- Program finansowania: Horyzont Europa (HORIZON-HLTH-2024-ENVHLTH)
- Budżet: 8,35 miliona euro
- Czas trwania: 01.01.2025 – 31.12.2029
- Konsorcjum:
 - Katholieke Universiteit Leuven, Belgia - Koordynator
 - Folkehelseinstituttet, Norwegia
 - Aarhus Universitet, Dania
 - Universiteit Hasselt, Belgia
 - Universidade Nova de Lisboa, Portugalia
 - Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø, Dania
 - Fundacio Hospital Universitari Vall d'Hebron - Institut de Recerca, Hiszpania
 - Biogenity ApS, Dania
 - Centralny Instytut Ochrony Pracy - Państwowy Instytut Badawczy, Polska
 - accelopment Schweiz AG, Szwajcaria

